

Budżet Rosji na lata 2019–2021: wzrost rezerw, spadek przejrzystości

Artur Ciechanowicz, Iwona Wiśniewska

21 listopada Duma Państwowa, a 23 listopada Rada Federacji zaakceptowały projekt budżetu Rosji na 2019–2021. Dokument czeka na podpis prezydenta. Projekt budżetu na 2019 rok został oparty na założeniu wzrostu PKB o 1,3%, co oznacza jego wyhamowanie z prognozowanych 1,8% w 2018 roku; inflacji na poziomie 4,3%, średniej ceny baryłki ropy Urals w wysokości 63,4 USD/bbl (wobec około 70 USD/bbl szacowanego w 2018 roku) i średniego kursu dolara w wysokości 63,9 rubli (główne założenia budżetowe i parametry budżetu na lata 2019–2021 zob. Aneks).

Po raz pierwszy od 2014 roku budżet Rosji został zaplanowany z nadwyżką budżetową. W kolejnych latach utrzymana zostanie reguła, zgodnie z którą na wydatki budżetowe mogą być przeznaczone jedynie dochody z sektora naftowo-gazowego uzyskane w oparciu o cenę ropy naftowej w wysokości 40 USD/bbl. Nadwyżka otrzymana przy wyższych cenach surowca zasilać będzie rezerwy gromadzone w Funduszu Dobrobytu Narodowego. Jego zasoby na koniec 2021 roku mają wzrosnąć do prawie 13% PKB (wobec 3,8% PKB w 2018 roku). Mimo to w kolejnych latach planowany jest nominalny wzrost wydatków, głównie za sprawą wzrostu dochodów innych niż naftowo-gazowe, np. z podwyżki VAT. Nominalne wydatki na bezpieczeństwo narodowe w 2021 roku mają wzrosnąć w porównaniu z 2018 rokiem o 10%, na obronę narodową o 5,5%, podczas gdy na politykę społeczną mają się utrzymać niemalże na tym samym poziomie. Prawie 10% wszystkich wydatków budżetowych przeznaczonych zostało na realizację narodowych priorytetów wyznaczonych przez prezydenta Putina w dekreście z maja br., mających na celu podniesienie standardów socjalnych i dynamiczny rozwój gospodarki do 2024 roku.

Komentarz

- Z projektu budżetu wynika, że władze starają się oszczędzać na jednym z głównych dotychczasowych priorytetów budżetu: polityce społecznej. Skoncentrowane są bowiem obecnie na zwiększaniu rezerw na wypadek pogorszenia się koniunktury na arenie międzynarodowej. W efekcie udział wydatków na politykę społeczną w ogólnej sumie wydatków ma zmniejszyć się z 30% w 2017 rok do 23,5% w 2021 roku. Przy czym planowane wydatki na fundusz emerytalny w kolejnych latach w zasadzie się nie zmniejszą. Spadek nakładów uzyskany dzięki podwyższaniu od 2019 roku wieku emerytalnego niemal w całości zostanie zneutralizowany wzrostem wydatków na emerytury.

- Mimo stosunkowo dużych nakładów na priorytetowe sfery osiągnięcie celów wyznaczonych przez prezydenta będzie bardzo trudne (zwłaszcza dotyczy to inwestycji w kapitał ludzki). Priorytetowych programów jest bowiem aż 13, dodatkowo wzrost ogólnej wielkości wydatków budżetowych jest umiarkowany.
- W kolejnych latach spadać będzie przejrzystość rosyjskiego budżetu w związku ze wzrostem wydatków tajnych do 20% ogólnej sumy wydatków w 2021 roku (z około 17% w 2017 roku). Kontrola nad tymi wydatkami jest dość ograniczona, co m.in. stwarza przestrzeń do korupcji. Wzrost niejawnych wydatków budżetowych obserwujemy od 2009 roku (kiedy ich poziom wynosił 10%). Należy również pamiętać, że stałą praktyką jest zwiększanie wydatków na wybrane cele w trakcie realizacji budżetu.

ANEKS

